

Μονομελές Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης: 29101/2002

Πηγή: APM 2003/981

Εργατικό ατύχημα. Έννοια. Όταν ο θανατωθείς από εργατικό ατύχημα υπαγόταν στην ασφάλιση του ΙΚΑ, ο εργοδότης απαλλάσσεται από κάθε υποχρέωση για αποζημίωση των καθολικών διαδόχων αυτού. Χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης. Το συντρέχον πταίσμα του παθόντος πρέπει να λαμβάνεται υπόψη από το δικαστήριο της ουσίας, ανεξάρτητα από τη συνδρομή των προϋποθέσεων της διάταξης του άρθρου 16 παρ. 4 του ν. 551/1915. Έννοια του όρου οικογένεια του θύματος. Δεν περιλαμβάνεται η πενθερά, ανεξαρτήτως αν υπάρχουν και άλλοι εγγύτεροι συγγενείς, ή αν αυτή είναι η μόνη συγγενής του θανόντος. Η επιδίκαση της χρηματικής ικανοποίησης τελεί υπό την αυτονόητη προϋπόθεση της ύπαρξης αισθημάτων αγάπης και στοργής, η διαπίστωση της ανυπαρξίας των οποίων μπορεί να οδηγήσει στον αποκλεισμό. Δεν απαιτείται η καταβολή τέλους δικαστικού ενσήμου. (Ν. 551/1915 932 ΑΚ).

Δικαστής: Ιωάννης Πανούσης

Δικηγόροι: Ι. Πετρίδης - Χ. Βεργούλης.

Κατά τη σαφή έννοια του άρθρου 1 του ν. 551/1915, που κωδικοποιήθηκε με το β.δ. της 24.7/25.8.1920 περί ευθύνης προς αποζημίωση των εξ ατυχημάτων εν τη εργασία παθόντων εργατών ή υπαλλήλων και διατηρήθηκε σε ισχύ μετά την εισαγωγή του ΑΚ με το άρθρο 38 του ΕισΝΑΚ, ως ατύχημα από βίαιο συμβάν, που επήλθε κατά την εκτέλεση της εργασίας ή εξ αφορμής αυτής σε εργάτη ή υπάλληλο των εργασιών επιχειρήσεων των αναφερομένων στο άρθρο 2 του αυτού β.δ., θεωρείται κάθε βλάβη, η οποία είναι αποτέλεσμα βίαιης και αιφνίδιας επενέργειας εξωτερικού αιτίου, που δεν θα λάμβανε ύπαρξη χωρίς την εργασία και την εκτέλεσή της υπό τις δεδομένες περιστάσεις εκτελέσεώς της και ανάγεται αποκλειστικά σε οργανική ή παθολογική προδιάθεση του παθόντος (βλ. ολ. ΑΠ 1287/1986, ΕΕργΔ 1987.73, ΝοΒ 1987. 1605, ΑΠ 600/1996, ΕλλΔνη 1999.117, ΕφΑθ 1758/2000, ΕλλΔνη 2000.818, ΕφΑθ 5095/1999, Ελλ Δνη 1999.1602). Εξάλλου, από τις διατάξεις των άρθρων 34 παρ. 2 και 60 παρ. 3 του α.ν. 1846/1951 περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων, συνδυαζόμενες και με αυτές του άρθρου 16 παρ. 1 και 3 του κωδικοποιημένου (με το από 24.7/25.8.1920 β.δ.) ν. 551/1915, συνάγεται ότι, όταν ο θανατωθείς από εργατικό ατύχημα υπαγόταν στην ασφάλιση του Ι.Κ.Α., ο εργοδότης απαλλάσσεται από κάθε υποχρέωση για αποζημίωση των καθολικών διαδόχων αυτού. Ομως, οι τελευταίοι έχουν κατά του εργοδότη αξίωση για εύλογη χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 914 και 932 του ΑΚ, εφόσον οφείλεται σε πταίσμα του εργοδότη ή των προστηθέντων υπ' αυτού προσώπων (βλ. ΑΠ 1609/2001, ΕλλΔνη 2002.385, ΑΠ 569/2001, ΔΕΝ 2002.231, ΑΠ 382/2001, ΕλλΔνη 2002.100, ΑΠ 1819/1999, ΕλλΔνη 2000.1011, ΑΠ 1667/1999, ΕΕργΔ 2001.137, ΑΠ 185/1998, ΕλλΔνη 1998.837), γιατί η πιο πάνω απαλλαγή τους από κάθε υποχρέωση για αποζημίωση, ήτοι για αξίωση εντελώς περιουσιακού χαρακτήρα, δεν καλύπτει και την ως άνω αξίωση για χρηματική ικανοποίηση, αφού καμιά παροχή χορηγούμενη από το Ι.Κ.Α. δεν μπορεί να δικαιολογήσει τον αποκλεισμό της εν λόγω διαφορετικής φύσεως αξιώσεως, η επιδίκαση ή μη της οποίας εξαρτάται από την εύλογη κρίση του Δικαστηρίου (βλ. ολ. ΑΠ 1117/1986, ΔΕΝ 1986.969, ΝοΒ 1987.891, ΕλλΔνη 1987.112, ΑΠ 1602/1998, ΕλλΔνη 2001.131, ΑΠ 1029/1993, ΕλλΔνη 1994.1570, ΕφΘεσ 2422/2001, Αρμ 2002. 73, ΕφΘεσ 2431/2000, Αρμ 2001.229, ΕφΠειρ 100/1997, ΕλλΔνη 1997.1648, ΕφΑθ 9623/1995, Ελλ Δνη 1996.1411, ΕφΘεσ 1415/1995, ΕλλΔνη 1998.440). Ως πταίσμα νοείται και η ειδική αμέλεια που συνίσταται στη μη τήρηση των διατάξεων των ισχυόντων νόμων, διαταγμάτων ή κανονισμών περί των όρων ασφαλείας (βλ. ΑΠ 1609/2001, Ελλ Δνη 2002.385). Εξάλλου, η διάταξη του άρθρου 16 παρ. 4 του ν. 551/1915, κατά την οποία επί εργατικού ατυχήματος το συντρέχον πταίσμα του παθόντος εργαζομένου αντιτάσσεται νομίμως μόνον εάν αφορά παραβίαση διατάξεων ή κανονισμών, που θέτουν όρους ασφαλείας στην εργασία, αναφέρεται στην επιδίκαση αποζημίωσης για περιουσιακή ζημία και όχι χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης.

Επομένως, για τον καθορισμό του ποσού της χρηματικής ικανοποίησης, το συντρέχον πταίσμα του παθόντος (άρθρο 300 ΑΚ) πρέπει να λαμβάνεται υπόψη από το δικαστήριο της ουσίας, ανεξάρτητα από τη συνδρομή των προϋποθέσεων της παραπάνω διάταξης του άρθρου 16 παρ. 4 του ν. 551/1915 (βλ. 1667/1999, ΕεργΔ 2001.137, ΕφΘεσ 2422/2001, Αρμ 2002.73). Εξάλλου, κατά το προμνησθέν άρθρο 932 εδάφιο γ του ΑΚ, σε περίπτωση θανατώσεως προσώπου, η χρηματική ικανοποίηση μπορεί να επιδικαστεί στην οικογένεια του θύματος, λόγω ψυχικής οδύνης. Στη διάταξη αυτή δεν γίνεται προσδιορισμός της έννοιας του όρου οικογένεια του θύματος, προφανώς γιατί ο νομοθέτης δεν θέλησε να διαγράψει δεσμευτικώς τα όρια ενός θεσμού, ο οποίος, ως εκ της φύσεώς του, υφίσταται αναγκαίως τις επιδράσεις από τις κοινωνικές διαφοροποιήσεις κατά τη διαδρομή του χρόνου. Κατά την αληθή όμως έννοια της εν λόγω διατάξεως, που απορρέει από το σκοπό της θεσπίσεώς της, στην οικογένεια του θύματος περιλαμβάνονται ο σύζυγος και οι εγγύτεροι και στενώς συνδεδεμένοι συγγενείς του θανόντος, που δοκιμάστηκαν ψυχικά από την απώλειά του και προς ανακούφιση του ηθικού πόνου των οποίων στοχεύει η διάταξη αυτή, αδιαφόρως αν συζούσαν μαζί του ή διέμεναν χωριστά.

Υπό την έννοια αυτή, μεταξύ των προσώπων τούτων δεν περιλαμβάνεται η μητέρα της συζύγου του θανόντος (πενθερά) - πρώτος βαθμός εξ αγχιστείας - ανεξαρτήτως αν υπάρχουν και άλλοι εγγύτεροι συγγενείς, ή αν αυτή είναι η μόνη συγγενής του θανόντος, το πόρισμα δε τούτο ενισχύεται από τις διατάξεις των άρθρων 57 εδάφιο β και 59 ΑΚ, που εγγύτερα προσεγγίζουν το ζήτημα και με τις οποίες καθορίζονται περιοριστικώς τα πρόσωπα που δικαιούνται να ζητήσουν την προστασία της προσωπικότητας του θανόντος προσώπου και την επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης, μεταξύ των οποίων δεν περιλαμβάνεται ο πενθερός και η πενθερά του νεκρού από μόνη τη συγγενική τους σχέση, ενώ, σημειωτέον, η επιδίκαση της από το άρθρο 932 εδάφιο γ του ΑΚ προβλεπόμενης χρηματικής ικανοποίησης στα δικαιούμενα πρόσωπα τελεί υπό την αυτονόητη προϋπόθεση, που συνιστά πραγματικό ζήτημα, της υπάρξεως, κατ' εκτίμηση του δικαστή της ουσίας, μεταξύ αυτών και του θανόντος, όταν ο τελευταίος ζούσε, αισθημάτων αγάπης και στοργής, η διαπίστωση της ανυπαρξίας των οποίων μπορεί να οδηγήσει στον αποκλεισμό είτε όλων των προσώπων αυτών, είτε κάποιων ή κάποιου από αυτούς, από την επιδίκαση της εν λόγω χρηματικής ικανοποίησης (βλ. ολ. ΑΠ 21/ 2000, ΕλλΔνη 2001.56, ΑΠ 160/2001, ΕλλΔνη 2001.1541). ...

Ο Π.Σ. του Δ., σύζυγος της πρώτης ενάγουσας, πατέρας των δεύτερου (ανήλικου, ηλικίας οκτώ ετών), τρίτου και τέταρτου των εναγόντων, αδελφός των πέμπτου, έκτου και έβδομου αυτών και γαμβρός από θυγατέρα (πρώτη ενάγουσα) της όγδοης, προσλήφθηκε από την εναγόμενη ανώνυμη τεχνική-κατασκευαστική εταιρία, με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, στις 6.4.1998, ως οδηγός οχήματος μεταφοράς σκυροδέματος (βαρέλας). Οτι στις 4.8.2000 και περί ώρα 7.00, ενώ εργαζόταν στη μονάδα παραγωγής ασφαλτομείγματος και ετοιμού σκυροδέματος, που διατηρεί η εναγομένη στην περιοχή Μελισσοχωρίου Θεσσαλονίκης, υπέστη εργατικό ατύχημα υπό τις ειδικότερες, περιγραφόμενες στην αγωγή, συνθήκες και περιστάσεις, που είχε ως αποτέλεσμα το θανάσιμο τραυματισμό αυτού. Οτι το εν λόγω εργατικό ατύχημα οφείλεται σε υπαιτότητα (αμέλεια) της εναγομένης, όπως αυτή ειδικότερα αναλύεται στην αγωγή (έλλειψη των επιβαλλόμενων μέτρων ασφαλείας, μη επαρκής συντήρηση της ως άνω μονάδας, ανυπαρξία ειδικού χειριστή της τελευταίας). Ζητούν δε να υποχρεωθεί η εναγομένη, να καταβάλει σε καθέναν από αυτούς ως χρηματική τους ικανοποίηση για την ψυχική οδύνη που υπέστησαν: α) σε καθένα από τους τέσσερις πρώτους το ποσό των 58.570 ευρώ, β) σε καθένα από τους πέμπτο, έκτο και έβδομο το ποσό των 43.970 ευρώ, και γ) στην όγδοη το ποσό των 29.970 ευρώ, επιφυλασσομένων να ζητήσουν περαιτέρω και το ποσό των τριάντα (30) ευρώ ο καθένας, για τον ίδιο λόγο, ως πολιτικώς ενάγοντες κατά την ποινική δίκη που θα διεξαχθεί, με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής. Επίσης, ζητούν να κηρυχθεί η απόφαση προσωρινά εκτελεστή. Η αγωγή, για το αντικείμενο της οποίας δεν απαιτείται η καταβολή τέλους δικαστικού ενσήμου (βλ. άρθρο 15 παρ. 2 του ν. 551/1915, που εφαρμόζεται για την ταυτότητα του νομικού λόγου και σε αξιώσεις επί χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης, και ΑΠ 267/ 1975, ΕεργΔ 1975.795, ΕφΑθ 11116/1996, ΕλλΔνη 1999.396, ΜονΠρΑθ 2016/2000, ΕεργΔ 2001.206, παρότι τούτο ως εκ περισσού καταβλήθηκε από τους

ενάγοντες, βλ. υπ' αριθμ. ... διπλότυπο είσπραξης της Β Δ.Ο.Υ. Θεσσαλονίκης και το υπ' αριθμ. ... γραμμάτιο εισπράξεως της Ε.Τ.Ε.), αρμοδίως εισάγεται προς συζήτηση ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου (άρθρα 14 παρ. 2, 16 παρ. 2, 25 παρ. 2, 664 του Κ ΠολΔ), κατά την ειδική διαδικασία των εργατικών διαφορών των άρθρων 664 έως 676 ΚΠολΔ (βλ. άρθρο 663 του ίδιου Κώδικα), και είναι, ως προς τους επτά πρώτους των εναγόντων, νόμιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 71, 299, 330, 346, 914, 932 του ΑΚ, 907, 908 παρ. 1 παρ. δ και ε του Κ ΠολΔ. Ως προς την όγδοη των εναγόντων η αγωγή πρέπει ν' απορριφθεί ως μη νόμιμη, καθόσον αυτή, της οποίας ο θανών ήταν, κατά τα εκτιθέμενα στην αγωγή, γαμβρός από θυγατέρα (πρώτη ενάγουσα) δεν περιλαμβάνεται στην έννοια της οικογένειας του θανόντος κατά το άρθρο 932 του ΑΚ, σύμφωνα με όσα διαλαμβάνονται αναλυτικώς στη νομική σκέψη της παρούσας. Πρέπει επομένως η αγωγή, ως προς τους πρώτους επτά των εναγόντων, να ερευνηθεί περαιτέρω κατ' ουσίαν.

Από την κατάθεση του μάρτυρα (της εναγομένης), που εξετάστηκε ενόρκως στο ακροατήριο του Δικαστηρίου και τη χωρίς όρκο εξέταση του τρίτου ενάγοντος, που περιέχονται στα ταυτάριθμα με την παρούσα πρακτικά συνεδρίασης, απ' όλα τα έγγραφα που προσκομίζονται με επίκληση, μερικά των οποίων θα αναφερθούν κατωτέρω, χωρίς όμως να παραλειφθεί κάποιο για την ουσιαστική διάγνωση της διαφοράς, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και οι εξετάσεις μαρτύρων και του νομίμου εκπροσώπου της εναγομένης Δ.Χ. κατά τη διενεργηθείσα αστυνομική προανάκριση, που εκτιμώνται ελεύθερα στην παρούσα δίκη ως δικαστικά τεκμήρια (βλ. ΑΠ 796/1983, ΕλλΔνη 1983.1398, ΕφΑθ 9440/1986, ΕλλΔνη 1986.869), και την υπ' αριθμ. 1412/12.4.2002 ένορκη βεβαίωση των μαρτύρων της εναγομένης Σ.Μ. και Π.Β., η οποία λήφθηκε (κατά την ανωτέρω ημεροχρονολογία και ώρα 10.00) ενώπιον του Ειρηνοδίκη Θεσσαλονίκης Β.Σ., κατόπιν νομότυπης και εμπρόθεσμης (προ είκοσι τεσσάρων τουλάχιστον ωρών, ήτοι την 11.00 ώρα της 10ης Απριλίου 2002) κλήτευσης των εναγόντων, αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Η εναγομένη είναι ανώνυμη τεχνική κατασκευαστική εταιρία, που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη και διατηρεί και μονάδα παραγωγής ασφαλτομείγματος και ετοιμού σκυροδέματος στην περιοχή Μελισσοχωρίου Θεσσαλονίκης (λατομεία Δρυμού). Ο Π.Σ. του Δ. προσλήφθηκε από αυτήν, με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, στις 4.8.1998, προκειμένου να εργαστεί ως οδηγός φορτηγού οχήματος μεταφοράς ετοιμού σκυροδέματος (βαρέλας). Αυτός έκτοτε πράγματι ασχολήθηκε υπό την ανωτέρω ειδικότητα στην εναγομένη. Η κύρια απασχόλησή του ήταν η μεταφορά με το ανωτέρω όχημα ασφαλτομείγματος και ετοιμού σκυροδέματος από τον προαναφερθέντα χώρο παραγωγής αυτού στους εκάστοτε τόπους προορισμού, όπου εκτελούνταν διάφορα τεχνικά έργα. Ομως αυτός δεν περιοριζόταν απλώς στη διενέργεια των ως άνω μεταφορών, αλλά κατά τρόπο πάγιο και διαρκή, από της προσλήψεώς του και μέχρι τις 4.8.2000, οπότε και συνέβη το επίδικο εργατικό ατύχημα, υπό τις συνθήκες που θα αναφερθούν αναλυτικά κατωτέρω, απασχολούνταν και με το χειρισμό της πιο πάνω μονάδας παραγωγής ασφαλτομείγματος και ετοιμού σκυροδέματος και εν τέλει με τη φόρτωση με το παραγόμενο προϊόν όχι μόνον του δικού του οχήματος, αλλά και αυτών άλλων συναδέλφων του-οδηγών βαρέλας. Η σχετική κρίση του Δικαστηρίου στηρίζεται ιδίως στη χωρίς όρκο εξέταση του τρίτου ενάγοντος, υιού του ως άνω Π.Σ., Δ.Σ., που προέρχεται από άμεση αντίληψη αυτού, αφού εργαζόταν και αυτός μέχρι τον Ιούνιο του 2000 στην εναγομένη και είχε συνοδεύσει πολλές φορές τον πατέρα του, κατά τη διάρκεια της εργασίας του τελευταίου, στον πιο πάνω χώρο παραγωγής ασφαλτομείγματος και ετοιμού σκυροδέματος. Ενισχύεται δε και από τις δοθείσες κατά τη διενεργηθείσα προανάκριση από 4.8.2000 έκθεση ένορκης εξέτασης του μάρτυρα Γ.Σ., που ήταν και αυτός οδηγός ομοίου οχήματος, είχε προσληφθεί στην εναγομένη στις αρχές Ιουλίου 2000 και ήταν αυτόπτης μάρτυς του επίδικου ατυχήματος, στην οποία χαρακτηρίζει τον Π.Σ. οδηγό μετετονίρας αλλά και βοηθό χειριστού, και από την από 28.8.2000 έκθεση εξέτασης κατηγορουμένου και δη του νομίμου εκπροσώπου της εναγομένης και αντιπροέδρου του διοικητικού συμβουλίου αυτής Δ.Χ., ο οποίος κατέθεσε σχετικά: Ο Σ. είχε προσληφθεί από την εταιρία σαν οδηγός, αλλά με σκοπό να τον βάλω χειριστή του συγκροτήματος παραγωγής σκυροδέματος, διότι ήταν πτυχιούχος και ο πιο έμπειρος, αλλά το πρόβλημα ήταν ότι το πτυχίο του το κρατούσε το ΙΚΑ, λόγω κάποιας αναπηρικής σύνταξης που έπαιρνε παλιότερα. Γι' αυτό κάποιες φορές, όταν χρειαζόταν, έκανε και το χειριστή με πρωτοβουλία του. Βέβαια, το κατατεθέν από τον

τελευταίο, ότι ο Π.Σ. έκανε και το χειριστή με δική του πρωτοβουλία (και προφανώς όχι κατόπιν εντολής του ιδίου ως νομίμου εκπροσώπου της εναγομένης) δεν είναι αληθές, προβλήθηκε δε από αυτόν, προκειμένου να αποσείσει τις βαρύνουσες τον ίδιο, υπό την ανωτέρω ιδιότητά του, ευθύνες για το επισυμβάν εργατικό ατύχημα. Ο ενλόγω νόμιμος εκπρόσωπος της εναγομένης ήταν αυτός που είχε δώσει τη σχετική εντολή στον Π.Σ., να ασχολείται και με το χειρισμό της ανωτέρω μονάδας παραγωγής σκυροδέματος, σε κάθε δε περίπτωση, ασφαλώς γνώριζε την ενλόγω απασχόλησή του και είχε αποδεχθεί αυτήν, ώστε να αποτελεί μέρος της συμφωνηθείσας παρεχόμενης εργασίας αυτού (Π.Σ.), για τον οποίο, άλλωστε, πίστευε ότι διέθετε τη σχετική άδεια, ενώ τον χαρακτήριζε, κατά τα ανωτέρω, και ως τον πλέον έμπειρο χειριστή. Βέβαια, ο Π.Σ. δεν διέθετε τέτοιου είδους άδεια (χειριστή μονάδας παραγωγής σκυροδέματος) αλλά χειριστή πρέσας (βλ. την από 7.8.2000 έκθεση ένορκης εξέτασης κατά την προανάκριση της μάρτυρος Β.Σ. - πρώτης ενάγουσας και συζύγου του Π.Σ.). Η ανωτέρω κρίση του Δικαστηρίου ενισχύεται, άλλωστε, και από το γεγονός ότι στην ως άνω μονάδα παραγωγής ασφαλομείγματος και ετοιμού σκυροδέματος, που διατηρούσε η εναγομένη, δεν απασχολούσε κάποιον μόνιμο και αποκλειστικό χειριστή αυτής, αλλά πολλές φορές οι ίδιοι οι οδηγοί των φορτηγών αυτοκινήτων μεταφοράς σκυροδέματος χειρίζονταν την ενλόγω μονάδα και προέβαιναν στη φόρτωση των αυτοκινήτων τους με το παραγόμενο προϊόν (βλ. ιδίως την εξέταση του τρίτου ενάγοντος Δ.Σ.). Βέβαια, οι μάρτυρες της εναγομένης Π.Τ., που κατέθεσε στο ακροατήριο του Δικαστηρίου και Σ.Μ. (βλ. την πιο πάνω 1412/2002 ένορκη βεβαίωση) ισχυρίστηκαν ότι στην ανωτέρω μονάδα της εναγομένης εργαζόταν ως χειριστής ο ίδιος ο δεύτερος μάρτυρας Σ.Μ. Επίσης, και ο προαναφερθείς εκπρόσωπος της εναγομένης ισχυρίστηκε, στην πιο πάνω έκθεση εξέτασής του κατά την προανάκριση, ότι υπήρχε μεν χειριστής της μονάδας, τον οποίο όμως δεν κατονόμασε. Ο όψιμος όμως αυτός ισχυρισμός, ότι δηλαδή ως χειριστής της ανωτέρω μονάδας εργαζόταν ο Σ.Μ., δεν κρίνεται πειστικός. Ο τελευταίος αυτός μισθωτός της εναγομένης, για τον οποίο δεν προσκομίστηκε από αυτήν (ούτε άλλωστε έγινε σχετική επίκληση) κάποια έγγραφη άδεια ικανότητας χειρισμού τέτοιου είδους μηχανημάτων, φέρεται στην προσκομιζόμενη από 5.6.2000 κατάσταση προγράμματος ωρών εργασίας του προσωπικού της εναγομένης, να έχει την ιδιότητα του χειριστή, όπως όμως διευκρινίζεται στην ίδια κατάσταση πρόκειται για χειριστή (με σχετική άδεια) εκσκαπτικού μηχανήματος. Εξάλλου, εάν πράγματι ο ενλόγω μισθωτός της εναγομένης ασχολιόταν αποκλειστικά με το χειρισμό της προμνησθείσας μονάδας παραγωγής ετοιμού σκυροδέματος και ασφαλομείγματος, τότε είναι βέβαιο ότι κατά το χρόνο που συνέβη το επίδικο ατύχημα αυτός θα βρισκόταν στη θέση του και δεν θα επέτρεπε σε κάποιον άλλο (και επομένως και στον ως άνω Π.Σ.) το χειρισμό αυτής. Όμως, όπως θα αναφερθεί και κατωτέρω, κάτι τέτοιο δεν συνέβη και χειριστής της μονάδας αυτής κατά το χρόνο του ατυχήματος ήταν ο Π.Σ. και όχι ο Σ.Μ. Προκειμένου να καλύψουν την ανακολουθία αυτήν, ο ως άνω μάρτυρας της εναγομένης Π.Τ., καθώς και ο μάρτυρας Π.Β. (βλ. την 1412/2002 ένορκη βεβαίωση αυτού) προέβαλαν τον ισχυρισμό ότι το ατύχημα έγινε πριν από την 7η πρωινή ώρα της 4ης Αυγούστου 2000, δηλαδή πριν από την έναρξη του ημερήσιου ωραρίου, που ήταν προγραμματισμένη για την ενλόγω ώρα (7η πρωινή) και επομένως για το λόγο αυτό δεν είχε αναλάβει ακόμη εργασία χειριστού ο ως άνω Σ.Μ. Όμως και ο ισχυρισμός αυτός είναι αναληθής, καθόσον, όπως προκύπτει τόσο από την κατάθεση του αυτόπτη μάρτυρα Γ.Σ. όσο και από τη σχετική έκθεση αυτοψίας, που διενήργησε ο Τεχνικός Επιθεωρητής του Περιφερειακού Κέντρου Πρόληψης Επαγγελματικού Κινδύνου Μακεδονίας-Θράκης, Ν.Μ., που στηρίχθηκε, μεταξύ άλλων, και στις καταθέσεις των μαρτύρων Σ.Μ. και Σ.Κ., το επίδικο ατύχημα έλαβε χώρα μετά την 7η πρωινή ώρα της 4.8.2000. Τούτο άλλωστε ενισχύεται τόσο από την από 11.8.2000 έκθεση ένορκης εξέτασης κατά την προανάκριση του μάρτυρα Σ.Κ. όσο και από την προμνησθείσα εξέταση ως κατηγορουμένου κατά την προανάκριση του νομίμου εκπροσώπου της εναγομένης Δ.Χ. Συγκεκριμένα ο πρώτος από αυτούς κατέθεσε σχετικά: Εργάζομαι στην εταιρία Α. ΑΤΕΒΕ εδώ και ένα χρόνο περίπου, σαν οδηγός ανατρεπόμενου. Την 4.8.2000 και ώρα 7.00 το πρωί πήγα στο εργοτάξιο της εταιρίας να αφήσω τα δελτία αποστολής, όπως κάνω κάθε μέρα. Ωρα 7.30 περίπου ήμουν στο γραφείο της εταιρίας με τον κ. Χ.Δ., ο οποίος με ρώτησε, εάν έχουν φορτώσει οι μπετονιέρες. Δεν

ήξερα, και ο κ. Χ. σηκώθηκε και πήγε να δει. Τον βλέπω να γυρίζει αμέσως αναστατωμένος και μου είπε να βγάλω το φορτηγάκι από το υπόστεγο και να το φέρω πίσω. Χωρίς να ξέρω τι συμβαίνει, έκανα αυτό που μου είπε. Φθάνοντας στο πίσω μέρος, που είναι το σκυροδέμα, είδα ότι ήταν κάποιος πεσμένος στο χώμα και πάνω του τον Χ., τον Σ.Γ. και τον Σ.Μ. Μόλις σταμάτησα το φορτηγάκι ο Σ. και ο Μ. τον έβαλαν μέσα και ξεκίνησα με τον τραυματισμένο, που είδα ότι ήταν ο Σ.Π., για το Νοσοκομείο του Κιλκίς... Ενώ ο δεύτερος ισχυρίστηκε: ... Εγώ πηγαίνω στο γραφείο του εργοταξίου συνήθως πρωινές ώρες, παραλαμβάνω τα δελτία αποστολής, δέχομαι παραγγελίες και παρακολουθώ, εάν υπάρχουν ελλείψεις ή κάποια προβλήματα στο εργοτάξιο. Την 4.8.2000 και ώρα 7.30 περίπου, μόλις είχα πάει στο γραφείο, και βρισκόμουν εκεί με τον οδηγό από άλλο εργοτάξιο της εταιρίας Κ.Σ., τον οποίο ρώτησα εάν έχουν φύγει οι βαρέλες και επειδή δεν ήξερε, βγήκα από το γραφείο για να πάω να δω. Όταν έφθασα στο σημείο που είχα ορατότητα στο χώρο του σκυροδέματος και σε απόσταση περίπου 50 μέτρων από αυτόν είδα τον Σ.Γ. να τραβάει κάποιον κάτω στο χώρο του σκυροδέματος. Αμέσως κατάλαβα ότι κάτι συνέβη και έτρεξα στο γραφείο, έδωσα εντολή στον Κ. να πάρει το αυτοκίνητο της εταιρίας και να πάει πίσω στο χώρο του σκυροδέματος και επέστρεψα πίσω και πήγα κοντά στο Σ., να δώ τι έγινε. Βρήκα το Σ. σκυμμένο πάνω από το Σ.Π., που φαινόταν κτυπημένος στο χέρι, και αμέσως ήρθε και το αυτοκίνητο, τον βάλανε μέσα και είπα στον Κ. να τον πάει στο Νοσοκομείο Κιλκίς, γιατί έχει ορθοπεδικό τμήμα και είναι πιο κοντά... Από τα ανωτέρω προκύπτει σαφώς ότι το επίδικο ατύχημα έγινε κατά το χρονικό διάστημα από 7.00 μέχρι 7.30 το πρωί της 4ης Αυγούστου 2000, δηλαδή εντός του προγραμματισμένου νομίμου ωραρίου εργασίας του προσωπικού της εναγομένης και σε χρόνο κατά τον οποίο οι μισθωτοί αυτής έπρεπε να απασχολούνται ο καθένας με την εργασία που του είχε ανατεθεί. Είναι χαρακτηριστική περί τούτου η ερώτηση που απηύθυνε ο Δ.Χ. προς τον Σ.Κ. περί τις 7.30 της ανωτέρω ημέρας, εάν είχαν κατά την ώρα εκείνη ήδη αναχωρήσει (φορτωμένες με το παραχθέν προϊόν) οι βαρέλες, ενώ τα σχετικά υπ' αριθμ. 6783 και 6784/4.8.2000 δελτία αποστολής της εναγομένης του παραχθέντος υλικού στους τόπους προορισμού του, με τα αυτοκίνητα που οδηγούσαν ο Π.Σ. και ο προαναφερθείς συνάδελφός του Γ.Σ., έφεραν ως ώρες αναχώρησης τις 7.10 αντίστοιχα. Ο δε Π.Σ. χειριζόταν και κατά την ημέρα εκείνη τη μονάδα παραγωγής σκυροδέματος, στα πλαίσια της συνηθισμένης εργασίας του, απορριπτομένων των περί του αντιθέτου αιτιάσεων της εναγομένης. Είναι δε επίσης χαρακτηριστικό ότι ο Σ. Μ., αμέσως μετά το ατύχημα βρισκόταν στον τόπο αυτού και μάλιστα βοήθησε ώστε να επιβιβαστεί το θύμα στο αυτοκίνητο, με το οποίο μεταφέρθηκε στο Νοσοκομείο Κιλκίς (βλ. την προπαρατεθείσα κατάθεση του Σ.Κ.). Η εν λόγω μονάδα ετοιμού σκυροδέματος ήταν τύπου ELPA/45 και είχε συνολική ισχύ περίπου (80,5 Kw) 110 PS. Αποτελούνταν από πέντε υποδοχείς στείρων προϊόντων (άμμου, χαλικιού σε διαφορετική κοκκομετρία), που γέμιζαν με φορτωτή που διέθετε η επιχείρηση της εναγομένης. Οι υποδοχείς αυτοί στο κάτω μέρος τους έφεραν θυρίδες που άνοιγαν πνευματικά, για να εκρέει το αντίστοιχο υλικό στον κάδο φόρτωσης. Ο κάδος φόρτωσης στη συνέχεια, μετά την πλήρωσή του, εκκινούσε και κινούμενος ανοδικά σε ράγες έφθανε στον αναδευτήρα (μίξερ), που βρισκόταν στον πρώτο όροφο του όλου συγκροτήματος. Στον αναμίκτη γινόταν η ανάμιξη των υλικών με ανάλογη ποσότητα νερού. Μετά την εν λόγω ανάδευση το τελικό προϊόν ήταν έτοιμο και ο αναμίκτης εκκενωνόταν σε φορτηγό όχημα μεταφοράς σκυροδέματος (βαρέλα) που είχε τοποθετηθεί κατάλληλα κάτω από αυτόν. Ο όλος χειρισμός της μονάδας γινόταν από το θάλαμο ελέγχου, που βρισκόταν στον πιο πάνω πρώτο όροφο του συγκροτήματος δίπλα από το μίξερ. Στο θάλαμο αυτόν υπήρχε ο πίνακας ελέγχου, που έφερε πέντε κομβία, για να ανοίγουν πνευματικά οι αντίστοιχες θυρίδες στους πυθμένες των υποδοχέων των αδρανών υλικών. Δίπλα στα κομβία αυτά υπήρχαν άλλα δύο κομβία, με τα οποία δινόταν εντολή για να ανέβει ή να κατέβει αντίστοιχα ο κάδος φόρτωσης. Τα υπόλοιπα κομβία ήταν για την έναρξη, λήξη της λειτουργίας του μίξερ, για το άνοιγμα και το κλείσιμο της πόρτας του, καθώς και για διάφορες άλλες λειτουργίες του πίνακα, οι οποίες όμως δεν ήταν σε χρήση. Τα κομβία που χρησιμοποιούσαν για την εκροή των στείρων προϊόντων στον κάδο τροφοδοσίας του μίξερ, όσο ήταν πατημένα, διατηρούσαν τη θυρίδα εκροής ανοικτή και μόλις αφήνονταν η θυρίδα έκλεινε. Κατά τη λειτουργία ο χειριστής πρέπει να βρίσκεται στο θάλαμο ελέγχου, απ' όπου δεν έχει οπτική επαφή με τις θυρίδες εκροής. Πατώντας τα κομβία εκροής άνοιγαν οι αντίστοιχες θυρίδες. Με την εκροή

ποσότητας του προϊόντος στον κάδο φόρτωσης, η ζυγαριά που βρισκόταν μπροστά στο θάλαμο ελέγχου έδειχνε το βάρος αυτού. Με τον τρόπο αυτόν ο χειριστής ρύθμιζε τις αναλογίες του μίγματος. Στη συνέχεια, μόλις γέμιζε ο κάδος, έπρεπε να πατήσει το κομβίο για την άνοδο του κάδου προς τον αναδευτήρα. Το κομβίο αυτό έπρεπε να πατηθεί άπαξ και ο κάδος θα ολοκλήρωνε τη διαδρομή του μέχρι τον αναμίκτη (βλ. για τα ανωτέρω την προαναφερθείσα έκθεση αυτοψίας του επίδικου εργατικού ατυχήματος). Στις 4.8.2000, ημέρα Παρασκευή, και περί ώρα 7.00 το πρωί ο ως άνω Π.Σ. και ο προαναφερθείς συνάδελφός του-οδηγός βαρέλας Γ.Σ. μετέβησαν στις πιο πάνω εγκαταστάσεις παραγωγής ετοιμού σκυροδέματος και ασφαλτομείγματος της εναγομένης, προκειμένου να προβούν στην ετοιμασία του προϊόντος μέσω της σχετικής μονάδας που υπήρχε και στη φόρτωσή του στα οχήματά τους, ώστε να το μεταφέρουν στη συνέχεια στους οικείους τόπους προορισμού.

Όπως κατέθεσε στην πιο πάνω προανακριτική του κατάθεση ο Γ.Σ., ο Π.Σ. αρχικά λειτούργησε την ως άνω μονάδα για τη φόρτωση του δικού του οχήματος, αλλά στη συνέχεια, προκειμένου να φορτωθεί το όχημα του Σ., που είχε πρόσφατα, κατά τα ανωτέρω, προσληφθεί και δεν γνώριζε τη λειτουργία της, διέκοψε τη φόρτωση του δικού του οχήματος και ασχολήθηκε, στα πλαίσια της συμφωνηθείσας κατά τα ανωτέρω εργασίας του, με τη φόρτωση του οχήματος του Σ. Ο Π.Σ. ανέβηκε στη θέση του χειριστή στο θάλαμο που βρισκόταν στον πρώτο όροφο της εγκατάστασης, απ' όπου και χειριζόταν με το πάτημα των αντίστοιχων κομβίων τη λειτουργία της μονάδας. Σε κάποια στιγμή ο πνευματικός μηχανισμός που άνοιγε τη θυρίδα εκροής ενός από τους πέντε υποδοχείς αδρανών υλικών έπαυσε να λειτουργεί (φρακάρισε) και δεν άνοιγε με το πάτημα του αντίστοιχου κομβίου από τον πίνακα ελέγχου. Η βλάβη αυτή είχε επαναληφθεί πολλές φορές στο παρελθόν (βλ. ιδίως την εξέταση του τρίτου ενάγοντος Δ.Σ. και την έκθεση αυτοψίας). Ο χώρος όπου βρισκόταν ο κάδος φόρτωσης των αδρανών υλικών, λόγω της επικινδυνότητας του τελευταίου, είχε περιφραχθεί με περίφραξη ύψους ενός μέτρου και ογδόντα εκατοστών περίπου, στην εμπρόσθια δε πλευρά του υπήρχε μία πόρτα εισόδου στο χώρο, η οποία όμως ήταν πάντοτε κλειδωμένη με αλυσίδα και λουκέτο, του οποίου το κλειδί δεν υπήρχε σε κάποιο γνωστό στους εργαζομένους χώρο. Σημειωτέον ότι η εν λόγω πόρτα στην επάνω πλευρά της έφερε ένα διακόπτη επαφής, ο οποίος χρησίμευε για να διακόπτει το κύκλωμα ανόδου-καθόδου του κάδου, ώστε, σε περίπτωση που άνοιγε η πόρτα, να υπήρχε πλήρης αδυναμία κίνησης του κάδου είτε προς τα επάνω είτε προς τα κάτω. Ο διακόπτης όμως αυτός, κατόπιν παρέμβασης της εναγομένης, ήταν απενεργοποιημένος και δεν λειτουργούσε (βλ. ιδίως την έκθεση αυτοψίας). Οι εργαζόμενοι, επειδή παρουσιαζόταν πολύ συχνά το πρόβλημα αυτό της μη λειτουργίας (φρακαρίσματος) κάποιας θυρίδας διαφυγής του υλικού προς τον κάδο φόρτωσης, είχαν τοποθετήσει μπροστά από την πόρτα χαλίκι, ύψους ενός μέτρου περίπου (βλ. εξέταση τρίτου ενάγοντος) και επιπλέον είχαν λυγίσει προς τα έξω στην επάνω της πλευρά την εμπρόσθια περίφραξη του χώρου στον οποίο βρισκόταν ο κάδος φόρτωσης (βλ. την εξέταση του ίδιου μάρτυρα και τις προσκομιζόμενες φωτογραφίες του χώρου αυτού). Είχαν δε προβεί στις ανωτέρω ενέργειες, τις οποίες γνώριζε και ενέκρινε η εναγομένη διά του νομίμου εκπροσώπου της, έτσι ώστε, ευρισκόμενοι έξω από την προαναφερθείσα περίφραξη, να κτυπούν με μια μακριά μεταλλική ράβδο τη θυρίδα, μέχρι να επαναλειτουργήσει (ξεφρακάρει). Έτσι, ο Γ.Σ. προσπάθησε, κτυπώντας τη θυρίδα εκροής, που είχε παρουσιάσει την εμπλοκή, με την ως άνω μεταλλική ράβδο, να ενεργοποιήσει εκ νέου αυτήν, ώστε να επαναλειτουργήσει. Όμως, παρά την προσπάθειά του η εν λόγω θυρίδα δεν λειτούργησε. Τότε ο Π.Σ. πήρε από το θάλαμο ελέγχου ένα καλέμι (σμίλη) και ένα σφυρί, κατέβηκε στο ισόγειο και, αφού υπερέβη την υπάρχουσα περίφραξη, εισήλθε στο χώρο φόρτωσης του κάδου.

Εκεί στάθηκε μπροστά στον κάδο και έχοντας στην πλάτη του τη μεταλλική ράβδο διατομής, που συνδέει τις δύο ράγες επί των οποίων κινείται ο κάδος, άρχισε να κτυπά με το καλέμι και το σφυρί τη θυρίδα, που είχε παρουσιάσει την εμπλοκή. Πρέπει να σημειωθεί ότι την ίδια διαδικασία για την απεμπλοκή θυρίδας την είχε αυτός (Π.Σ.) και στο παρελθόν ακολουθήσει (βλ. την εξέταση του τρίτου ενάγοντος). Κάποια στιγμή, για άγνωστο λόγο, ο κάδος φόρτωσης άρχισε να κινείται ανοδικά προς τον αναμίκτη. Στην κίνηση αυτή ο Π.Σ. δεν πρόλαβε να αντιδράσει, και έτσι παρασύρθηκε από τον κάδο και συμπίεστηκε ανάμεσα στον κάδο που ανερχόταν και τη μεταλλική ράβδο σύνδεσης των δύο οδηγητριών ραγών αυτού. Ακολούθως, αφού ανασύρθηκε από το συνάδελφό του Γ.Σ., μεταφέρθηκε με αυτοκίνητο της

επιχείρησης στο Γενικό Νομαρχιακό Νοσοκομείο Κιλκίς και στη συνέχεια, λόγω της σοβαρότητας της κατάστασής του, στο Γενικό Περιφερειακό Νοσοκομείο Γεώργιος Παπανικολάου, όπου και αποβίωσε περί τις 20.00 το βράδυ της ίδιας ημέρας, λόγω μη ανατάξιμου αιμορραγικού shock (σοκ) - καταπληξίας, το οποίο επήλθε από τη βαρύτατη κάκωση του θώρακά του από την ανωτέρω σύνθλιψη αυτού κατά το προπεριγραφέν εργατικό ατύχημα, ως μόνης ενεργού αιτίας (βλ. τη σχετική ιατρική γνωμάτευση του Καρδιοωρακοχειρουργικού Τμήματος του Γ. Π. Νοσοκομείου Γεώργιος Παπανικολάου και αντίγραφο της 341/β/5.8.2000 ληξιαρχικής πράξης θανάτου, που συντάχθηκε από το Ληξίαρχο Ευόσμου Θεσσαλονίκης). Πρέπει, επίσης, να σημειωθεί σχετικά με τις συνθήκες του ατυχήματος, ότι η κίνηση του κάδου φόρτωσης των αδρανών υλικών δεν ήταν αυτόματη και η εκκίνησή του για την άνοδό του από το σημείο φόρτωσής του προς τον αναδευτήρα μπορούσε να πραγματοποιηθεί μόνο με το πάτημα του αντίστοιχου κομβίου από τον πίνακα ελέγχου στον πρώτο όροφο της εγκατάστασης. Η κατάσταση των κομβίων δεν φάνηκε, σύμφωνα με όσα επισημαίνονται στην ανωτέρω έκθεση αυτοψίας, να μπορεί να δικαιολογήσει ότι το κομβίο της εντολής ανόδου του κάδου είχε κολλήσει στη θέση πίεσης. Σύμφωνα δε με την από 11.8.2000 προανακριτική κατάθεση του Σ.Κ. ο παθών του ανέφερε, κατά τη μεταφορά του στο Νοσοκομείο Κιλκίς και κατόπιν σχετικής ερώτησής του, ότι: μάλλον ο Γ. (Σ.) πάτησε λάθος κουμπί (βλ. αντίγραφο της εν λόγω κατάθεσης και έκθεση αυτοψίας). Το εργατικό αυτό ατύχημα και οι από αυτό προσκληθείσες συνέπειες οφείλονται στη συγκλίνουσα υπαιτιότητα της εναγομένης και του θανόντος. Συγκεκριμένα: Α) Της εναγομένης: α) Γιατί, παρότι, κατ' άρθρο 7 παρ. 6 περ. στ του π.δ. 17/1996 Μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις Οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ, ο εργοδότης υποχρεούται να εξασφαλίζει τη συντήρηση και την παρακολούθηση της ασφαλούς λειτουργίας μέσω και εγκαταστάσεων, αυτή δεν φρόντισε να λάβει τα δέοντα μέτρα συντήρησης και παρακολούθησης της μονάδας παραγωγής ασφαλτομείγματος και έτοιμου σκυροδέματος, που κατά τα ανωτέρω διατηρούσε στην περιοχή Μελισσοχωρίου Θεσσαλονίκης, και μάλιστα παρότι γνώριζε ότι οι θυρίδες εκροής των αδρανών υλικών στον κάδο φόρτωσης παρουσίαζαν επανειλημμένως εμπλοκή, με αποτέλεσμα οι εργαζόμενοι να καταφεύγουν, με κίνδυνο της υγείας και της ασφάλειάς τους, στα προπεριγραφέντα μέτρα για την απεμπλοκή των θυρίδων αυτών. Η εν λόγω συντήρηση, ενόψει της φύσης των ως άνω αδρανών υλικών, θα έπρεπε να είναι συνεχής και να επαναλαμβάνεται μετά από κάθε χρήση, κάτι όμως που δεν γινόταν (βλ. ιδίως την έκθεση αυτοψίας και την εξέταση του τρίτου ενάγοντος, που δεν αναιρείται από την κατάθεση του μάρτυρα της εναγομένης). β) Γιατί ενώ, όπως προκύπτει από τις παραγράφους 2 και 2.13 των άρθρων 4 και 9 αντίστοιχα του π.δ. 395/1996 Περί ελαχίστων προδιαγραφών ασφάλειας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζομένους κατά την εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία του Συμβουλίου 89/655/ΕΟΚ, ο εργοδότης πρέπει να λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα, ώστε ο εξοπλισμός εργασίας με την κατάλληλη συντήρηση να διατηρείται σε επίπεδο τέτοιο, που να εξασφαλίζει ότι θα σταματά η κίνηση των επικίνδυνων στοιχείων, πριν από την πρόσβαση στην επικίνδυνη ζώνη, αλλά και κατά το άρθρο 7 παρ. 1 και παρ. 8 περ. δ του ίδιου πιο πάνω π.δ. 17/1996, ο εργοδότης υποχρεούται να εξασφαλίζει την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων ως προς όλες τις πτυχές της εργασίας και να φροντίζει ώστε να έχουν πρόσβαση στις ζώνες σοβαρού και ειδικού κινδύνου μόνον οι εργαζόμενοι που έχουν λάβει τις κατάλληλες οδηγίες, η εναγομένη, όχι μόνο δεν είχε φροντίσει να λάβει τα απαραίτητα μέτρα, με τα οποία θα εξασφαλιζόταν ότι, σε κάθε περίπτωση, θα σταματούσε η κίνηση του κάδου φόρτωσης των αδρανών υλικών πριν από την πρόσβαση κάποιου εργαζόμενου, για οποιονδήποτε λόγο, στο χώρο φόρτωσης του κάδου, αλλ' αντιθέτως είχε με δική της πρωτοβουλία ασφαλίσει την πόρτα της εισόδου στο χώρο φόρτωσης του κάδου και κυρίως είχε απενεργοποιήσει και θέσει εκτός λειτουργίας το διακόπτη επαφής, που υπήρχε στην ως άνω πόρτα. Ενώ, προς εξασφάλιση της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων της, θα έπρεπε να λειτουργεί ο εν λόγω διακόπτης, ώστε με το άνοιγμα της πόρτας (που θα έπρεπε επίσης να είναι εφικτό), να διακόπτεται το κύκλωμα ανόδου του κάδου, οπότε και θα ήταν αδύνατο αυτός να κινηθεί, ακόμη και αν κάποιος κατά λάθος πατούσε το αντίστοιχο κομβίο (ανόδου του κάδου) στον πίνακα ελέγχου. Πρέπει να σημειωθεί, ότι δεν αποδείχθηκε ότι υπήρχε εν λειτουργία στον πίνακα ελέγχου της μονάδας

και άλλο κομβίο ασφαλείας, όπως μη πειστικά κατέθεσε ο μάρτυρας της εναγομένης Π.Τ. Τα κομβία του εν λόγω πίνακα, που ήταν σε χρήση και λειτουργία, ήταν, σύμφωνα με την έκθεση αυτοψίας, μόνον αυτά που προαναφέρθηκαν. Μόνη δε η τοποθέτηση της πιο πάνω περιφραξής του χώρου φόρτωσης του κάδου και η ασφάλιση με λουκέτο της πόρτας εισόδου στο χώρο αυτό δεν ήταν δυνατή να αποτρέψει τους εργαζομένους να εισέλθουν στο χώρο αυτόν, πολύ δε περισσότερο ενόψει και του ότι είχε τοποθετηθεί από αυτούς, με τη συναίνεση της εναγομένης (αφού δεν προέκυψε οποιαδήποτε αντίδραση αυτής), κατά τα ανωτέρω λεχθέντα, έξω και μπροστά από την ως άνω πόρτα χαλίκι ύψους ενός μέτρου περίπου. Περαιτέρω δε, η αμέλεια της εναγομένης συνίσταται και στο ότι αυτή δεν απασχολούσε στη θέση του χειριστή της ανωτέρω μονάδας παραγωγής ασφαλτομείγματος και έτοιμου σκυροδέματος κάποιον μόνιμο αδειούχο χειριστή, αλλά η θέση αυτή καλυπτόταν κατά περίπτωση από κάποιον χειριστή εκσκαπτικών μηχανημάτων ή και οδηγό βαρέλας, όπως ο Π.Σ. Επιπλέον, δεν απασχολούσε και κάποιον επικεφαλής της πιο πάνω μονάδας, ο οποίος θα επέβλεπε την ομαλή λειτουργία αυτής και θα επιλαμβανόταν οποιουδήποτε παρουσιαζόμενου προβλήματος, το οποίο και θα επέλυε, μεριμνώντας σε κάθε περίπτωση για την ασφάλεια των εργαζομένων. Ενώ θα έπρεπε να απασχολεί κάποιο μόνιμο αδειούχο χειριστή, στον οποίο μάλιστα θα είχε δώσει τις κατάλληλες οδηγίες, ώστε να μην επιτρέπει, σε κάθε περίπτωση, την είσοδο οποιουδήποτε εργαζομένου στο χώρο φόρτωσης του κάδου. Τέτοιες οδηγίες δεν είχε δώσει ούτε στον Π.Σ., τον οποίο απασχολούσε, κατά τα ανωτέρω, παράλληλα και δευτερευόντως και ως χειριστή της πιο πάνω μονάδας. Είναι χαρακτηριστικό ότι κατά το χρόνο του ατυχήματος στον τόπο λειτουργίας της μονάδας αυτής βρίσκονταν μόνο ο θανών και ο ως άνω συνάδελφός του, που πρόσφατα είχε προσληφθεί ως οδηγός βαρέλας, Γ.Σ., ο δε Σ.Κ., που μετέφερε τον παθόντα στο Νοσοκομείο του Κιλκίς, ανέφερε, σε σχετική ερώτηση των γιατρών, ότι ο τραυματισθείς συνάδελφός του έπεσε από μεγάλο ύψος. Ακόμη και αυτός ο νόμιμος εκπρόσωπος της εναγομένης Δ.Χ. μετέβη στο γραφείο του στο χώρο λειτουργίας της ανωτέρω μονάδας, σύμφωνα με τα λεγόμενα του ίδιου, περί τις 7.30, και δεν βρισκόταν από της ενάρξεως του ωραρίου εργασίας του προσωπικού στο χώρο λειτουργίας της μονάδας αυτής. Πρέπει να σημειωθεί, ότι οι πιο πάνω πράξεις και παραλείψεις της εναγομένης (διά του νομίμου εκπροσώπου της, που δεν πρόβλεψε το επελθόν αποτέλεσμα) ασφαλώς και συνδέονται αιτιωδώς με την πρόκληση του επίδικου ατυχήματος και τις από αυτό προκληθείσες συνέπειες, απορριπτομένων ως μη νόμιμων των περι του αντιθέτου αιτιάσεων της εναγομένης. Β) Του θανάτου, γιατί, παρότι ήταν έμπειρος και γνώριζε την επικινδυνότητα του εγχειρήματός του, να εισέλθει, χωρίς να έχουν ληφθεί τα ανωτέρω μέτρα προστασίας, στο χώρο φόρτωσης του κάδου με τα αδρανή υλικά, εντούτοις προέβη στην ανωτέρω επικίνδυνη ενέργεια, μη προβλέποντας το επελθόν αποτέλεσμα, ενώ θα έπρεπε να μην επιχειρήσει αυτήν, αλλά να ειδοποιήσει περί της εμπλοκής και της αδυναμίας αποκατάστασής της τον ως άνω νόμιμο εκπρόσωπο της εναγομένης. Με βάση τα ανωτέρω, το Δικαστήριο κρίνει ότι το προαναφερόμενο αποτέλεσμα οφείλεται σε υπαιτιότητα (αμέλεια) τόσο του θανάτου, το πταίσμα του οποίου ανέρχεται σε ποσοστό 40%, κατ' αποδοχή ως βάσιμης και από ουσιαστική άποψη της σχετικής ένστασης της εναγομένης (άρθρο 300 ΑΚ), που προβλήθηκε με δήλωση του πληρεξούσιου δικηγόρου της, που έγινε στο ακροατήριο του Δικαστηρίου και καταχωρήθηκε στα πρακτικά (βλ. για το ότι επί αγωγής αποζημίωσης (και καταβολής χρηματικής ικανοποίησης) λόγω αδικοπραξίας, ο ισχυρισμός του εναγομένου ότι στην επέλευση της ζημίας συνετέλεσε και ίδιο πταίσμα του παθόντος είναι αυτοτελής και θεμελιώνει ένσταση, ΑΠ 464/2000, ΕλλΔνη 2000. 1576, ΕφΘεσ 2431/2000, Αρμ 2001.229), όσο και (κατά το υπόλοιπο ποσοστό 60%) της εναγομένης. Συναφώς δε ο ισχυρισμός της εναγομένης, ότι αποκλειστικά υπαίτιος για το επίδικο ατύχημα ήταν ο θανών, που συνιστά άρνηση της αγωγής (βλ. ΑΠ 464/2000, ό.π.), είναι απορριπτός ως αβάσιμος από ουσιαστική άποψη. Περαιτέρω, αποδείχθηκε ότι ο θανών, σύζυγος της πρώτης ενάγουσας, πατέρας των δεύτερου, τρίτου και τέταρτου των εναγόντων και αδελφός των πέμπτου, έκτου και έβδομου αυτών, κατά το χρόνο του ατυχήματος ήταν 45 ετών (ημεροχρονολογία γεννήσεως 13.2.1955), ήταν υγιής, εργατικός και οι σχέσεις του με τους ενάγοντες ήταν άριστες και δεν είχαν ποτέ διαταραχθεί για οποιαδήποτε αιτία. Η σύζυγός του (πρώτη ενάγουσα) ήταν κατά τον ίδιο χρόνο 38 ετών (ημεροχρονολογία γεννήσεως 25.7. 1962), οι υιοί του (δεύτερος, τρίτος και τέταρτος των

εναγόντων) επτά ετών (ημεροχρονολογία γεννήσεως 6.12.1993), 21 ετών (ημεροχρονολογία γεννήσεως 23.3.1979) και 19 ετών (ημεροχρονολογία 11.7.1981) αντίστοιχα, και οι αδελφοί του (πέμπτος, έκτος και έβδομος των εναγόντων) 47 ετών (ημεροχρονολογία γεννήσεως 26.7.1953), 43 ετών (ημεροχρονολογία γεννήσεως 23.9.1957) και 40 ετών (ημεροχρονολογία γεννήσεως 22.10.1960), αντίστοιχα.

Ενόψει τούτων και του, κατά την κοινή πείρα και λογική, έντονου ψυχικού άλγους των εναγόντων από τον απρόσμενο και τραγικό θάνατο του προσφιλούς τους συζύγου, πατέρα και αδελφού, που αποτελούσε στήριγμα ιδίως για τους τέσσερις πρώτους των εναγόντων, του βαθμού της αμέλειας του θανόντος και της εναγομένης, της περιουσιακής κατάστασης των διαδίκων και της κοινωνικής θέσης των εναγόντων, το Δικαστήριο άγεται στην κρίση ότι η εύλογη χρηματική ικανοποίηση για την ψυχική οδύνη που υπέστησαν οι ενάγοντες ανέρχεται: α) για την πρώτη ενάγουσα σε 38.000 ευρώ, β) για καθένα από τους δεύτερο, τρίτο και τέταρτο των εναγόντων σε 28.000 ευρώ, γ) για καθένα από τους πέμπτο, έκτο, έβδομο σε 12.000 ευρώ. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή η αγωγή, ως βάσιμη και από ουσιαστική άποψη και να υποχρεωθεί η εναγομένη να καταβάλει στους ενάγοντες τα προαναφερόμενα ποσά, με το νόμιμο τόκο από την επομένη της επίδοσης της αγωγής, ήτοι από την 1.2.2002. Περαιτέρω, πρέπει η απόφαση να κηρυχθεί εν μέρει προσωρινά εκτελεστή για τα αναφερόμενα στο διατακτικό ποσά, καθόσον η καθυστέρηση στην εκτέλεση, ως προς αυτά, μπορεί να προκαλέσει σημαντική ζημία στους ενάγοντες. Τέλος, η εναγομένη, κατόπιν σχετικού αιτήματος των εναγόντων, βαρύνεται με την πληρωμή μέρους των δικαστικών εξόδων των τελευταίων, ανάλογα με την έκταση της ήττας της (άρθρα 178 παρ. 1, 191 παρ. 2 ΚΠολΔ).